

ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бак Оксана Василівна

бібліографія 1-ї категорії
Бібліотеки ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія»
м. Полтава

Анотація. У 2020 році робота бібліотек ЗВО зазнала істотних змін. Усі вони були пов'язані з посиленням дистанційних методів обслуговування користувачів. Різкий перехід на віддалений режим праці поставив завдання в найкоротші терміни перебудувати свою роботу відповідно до нової реальності. Створення нових сервісів, удосконалення вже наявних та планування на майбутнє, урахувавши можливі карантини, стали основними завданнями минулого року. Під час пандемії відбулося переосмислення принципів, технологічних рішень, та ролі бібліотекаря в освітньому процесі.

Ключові слова: дистанційна освіта, віддалений доступ, бібліотечні сервіси.

Головна функція університетської бібліотеки – слугувати порталом у світовий інформаційний простір. 2020 рік у бібліотеці УМСА розпочався традиційно: книгозбірня обслуговувала читачів офлайн, а також взаємодіяла на своїх онлайн-платформах. У січні–лютому ще відбувалися масові книговидачі, соціокультурні заходи, а вже в березні студенти, співробітники та бібліотека перейшли винятково на дистанційну форму роботи з користувачами. Платформами для взаємодії стали власні ресурси, які були на момент введення карантину: 7 вебресурсів, кожен з яких має свій функціонал і завдання.

Бібліотеки всього світу одночасно зіткнулися з вибором: які послуги та яким чином пропонувати онлайн [2]. Бібліотекарі, що працювали віддалено, почали активніше взаємодіяти з колегами, які знаходилися в бібліотеці: наприклад, запити користувачів щодо ЕДД зросли, тому статті, які були представлені в паперовому вигляді, співробітники сканували в читальних залах, надсилали колегам, а ті вже далі працювали з читачами онлайн.

У цей період стали актуальнішими доступи до електронних бібліотек, з яких можна завантажити повнотекстові публікації. Тому, одним із завдань став активний пошук тестових доступів до різноманітних світових ресурсів, щоб студенти та науковці, які не можуть під час карантину взяти паперові видання, могли скористатися літературою онлайн.

Потреби «цифрового» покоління змусили бібліотекарів швидко освоїти нові формати як співпраці з користувачами, так і самоорганізації та самоосвіти [3]. За час карантину співробітники почали працювати з цифро-

вими платформами, зокрема з «Дією», «Прометеусом», навчилися використовувати для роботи Zoom, Meet, корпоративні чати, месенджери, хмарні технології. Тайм-менеджмент став дійсно актуальним, адже довелося самотійно організувати свій робочий день таким чином, щоб він був ефективним.

У період карантину визначилися нові організаційні завдання: робота відділів, які до цього працювали тільки в офлайн організувалися практично з нуля. У той же час діяльність smm, адміністраторів репозитарію та електронного каталогу залишилась сталою, але збільшилось навантаження. Змінилися формати масових заходів, виставок, презентацій та переглядів книг. Усе трансформувалося в онлайн. Статистика віртуальних звернень у 2020 році збільшилась в усіх напрямках та точках зворотного зв'язку.

Дистанційне навчання активізувало всі цифрові технології, які вже були задіяні раніше. Ті студенти, що користувалися ними, практично не помітили переходу на новий режим роботи [1].

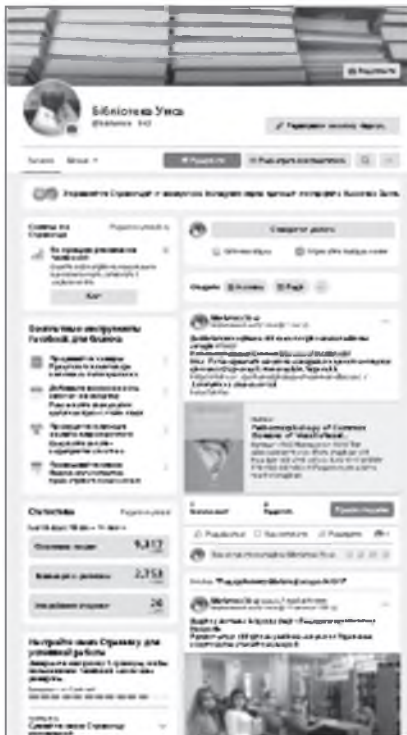
Найактуальніше питання, на яке вказала дистанційна освіта: студенти потребують онлайн-доступу до повнотекстових версій книг. Ще однією проблемою стала недостатня інформаційна грамотність та компетенції частини співробітників. Тому, можна зауважити, що вектор розвитку має бути у цих напрямках.

2020 рік виявив сильні та слабкі сторони технічного забезпечення бібліотеки, якості контенту, цифрової підготовки та компетенції бібліотекарів. Підтримка освітнього процесу завжди була основним завданням бібліотек, і зі зміною правил у освіті мають змінитися і бібліотеки.

ОСНОВНІ ВЕБРЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ З ОСОБЛИВИМИ ФУНКЦІОНАЛАМИ ТА ЗАВДАННЯМИ

Сайт
Основний вебресурс бібліотеки,
де розміщені всі послуги, інформація
та ресурси доступу

Фейсбук (Facebook)
Соціальна мережа,
орієнтована на масову аудиторію

Телеграм (Telegram)
Канал для швидкого інформування

Репозитарій
Електронний архів академії,
що адмініструється бібліотекою

Сторінка на сайті академії
Власна сторінка на сайті академії з
найнеобхіднішою інформацією
та переходами на бібліотечні ресурси

Електронний каталог
Власний електронний каталог бібліотеки

Інстаграм (Instagram)
Соціальна мережа, орієнтована більше на
студентство

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Библиотеки и издатели в условиях пандемии: стресс-тест и апгрейд сервисов [Электронный ресурс] // Университетская книга : ин-формационно-аналитический журнал. – Режим доступа: <http://www.unkniga.ru/ostraya-tema/11289-biblioteki-i-izdateli-v-usloviyah-pandemii-stress-test.html>. – Дата обращения: 15.03.2021.
2. Бруй О. Українська бібліотечна асоціація: як гнучко реагувати на стратегічні виклики [Електронний ресурс] / О. Бруй : [презентація PowerPoint]. – Київ, 2020. – 46 слайдів. – Режим доступу : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/37894>. – Дата звернення: 15.03.21.
3. COVID-19 и глобальная библиотечная сфера [Electronic resource] // IFLA. – Available from: <https://www.ifla.org/node/93042>. – Date of application: 15.03.2021.